

նմանն էր խոսնոյ զորոյցն զորս եկած աշակերտներն հետ Գոնէ այժմ հաստատ կարելի է տակ որ Ներսիսեան զորոյցն աշակերտներին այլ ևս չի արգելի խոսնոյ թաղարն յաճարեալու, որովհետեւ իշխան Ամատեան հոգարարու է ընտրուել, Բայցիւր և բարձրանող տեղերը թաղարնու կարող են միշտ բռնված լինել զորոյցն աշակերտներով:

ՆՈՒՈՒՈՒՅ Թեմական վերադասու է Յ. Տէր-Գրիգորեան խնդրում է մեզ տակ հետեւեալը՝ Ներսիս խոսնոյ խոսնոյ զորոյցում հարկաւոր է մի ուսուցիչ խոսնոյ և ուսուցիչ ընդունելի և թուականութեան համար: Կոնստանդնուպոլսէ 24 —30 դաս, ուսուցիչ 600 ռուբլ արեւելեան, ծառայ, ընտանեկան և վարկեր: Գորոյցն ուսանելու ընթացքը տարական է: Ցանկացողները թող իրանց պայմանները յայտնեն չուսող Նուսիթ, Յ. Տէր-Գրիգորեանցին, կամ հոգարարութեանը:

Հաստ տեղերից, ինչպէս օրինակ Արդուինից, Բաթումից, նոյն իսկ Պ. Պետրոսեանցից մեզ զանգաւորում են որ Վաշիկ կամեմաւոր կարող չէ հասնում մեր բաժանորդներին, մինչև անցած մեր լրացող մի քանի համարները չեն հասնում իրանց նշանակած տեղեր: Անքաղաք տաւորութիւն են համարում յայտնել, որ մեր լրացող համարները հասնում են ուղղակի միայն խաղաղարարին, բայց թէ փոստի մէջ անկանոնութիւն է լինում, որս մասին մենք երաշխաւոր լինել չենք կարող:

Մեզ գրում են ՆՈՒՈՒՈՒՅ: Անցեալ տարի վարդապետի մօտ սպանված Բեմանովի գործը քննիչայն նորեւորեալ Նիկոլայիսոփի նախագահական դատարանում: Մեղադրված էին սպանութեան մէջ մի քանի անձինք և նրանց թուում մի հայ, Ալեքսանդր Մելիքով: Կատարանի գահին ճում գործի քննութեան ժամանակ Լամիդ-Վերդի-Ուլի ընդգին յանկարծ խառնակվում է որ ինքն է Բեմանովի սպանողը, որ մեղադրվածները, որոնց թուում է Մելիքովը, բոլորն էլ անմեղ են, իսկ վկանները սուտ վկաններ են: Կատարանը այդ խոտորակութեան հիման վրա արդարացիում է բոլոր մեղադրվածներին, Լամիդ-Վերդի-Ուլիին դատապարտում է 10 տարվայ տաժանակիւր աշխատանքներին, իսկ ձերբակալ Ալեքսանդր Մելիքովին համար, յայտնի չէ թէ ինչ պատճառով քաղաքութիւն է անում և նրան էլ դատապարտում է 12 տարվայ տաժանակիւր աշխատանքներին: Գործը անց է կացրած այժմ Թիֆլիսի դատաստանական պալատը Մելիքովը բանտարկում է իր բանտարկութեան ժամանակ նրա հետ միասին բանտարկված ընդգին Մամիկ-Արզումանի-Ուլի յանկարծակի մեռնում է, իսկ ինչն Մելիքով անգագատ է տալիս դատարանին թէ ինքն զանաւոր ենթարկվեցաւ բանտի մէջ, յայտնի չէ ում ձեռքով: Թուականութեան փորձին Մելիքովի զանաւոր յանձնված է արդէն պ. Տեմա-գորով քննիչի քննութեանը: Գանգատ տալով կարծիք է յայտնում, որ քրի մէջ խառն է եղել կատարող թիֆլիս (անիլիսայն կիստաւ) ասված թիֆլիս: Լեզգի Մամիկ վկայի յանկարծակի մեռնելը բանտի մէջ վերաբերում են նոյնպէս ինչ նաւորեալու: Գուհարը որ արդարացատութիւնը կը գտնի մեղաւոր ձեռքը և կը բացատրի հասարակական կարծիքին այդ գաղտնիքը:

ՄԵՏԵՐԻՆԵ ՏԵՄՈՒԹԻՒՆ

ԹԻՒՐԻՒՄ

Ինչպէս կը սպասէինք, երեկուան թըզ-թաբերով անունած Անդրիանս լրացիւր հետեւալ կարեւոր տեղեկութիւնները կը պարունակեն Բրդական ապստամբութեան նկատմամբ:

«Թէհրան, 2 նոյեմբ. — Բուրք Շէյխ Սա-տըր, որ մասնակից էր Ուրմիւր պաշարման, կը նահանջէ դէպի հարաւային արեւելեան կողմ 3,000 Պարսիկ զօրք արեւմտեան սահմանա-դիւին մօտը Բրդական գիւղերու վրայ կարշաւելու Բրդաց գլխաւոր զօրաբաժինը, որում կը հրամայեն Լամիդ Աղան և Ապու-իւ-Կաւաբը, Պինափի մօտ Պարսից վրայ երկիցս յարձակել է երկու անգամն ալ

յետա մղուելէ յետոյ, այժմ դէպի հարա-ւային արեւմտեան կողմը կը նահանջեն: Պինափի բանակաւորուոյն վրայ յարձակումն հոգւոյ 31-ին տեղի ունեցաւ, և Պարսիկ զօրքն որ անդ կը գտնուէր, այժմ Սիան-տափի վրայ կը քալէ այն զիջելու ևս քըր-զաց ձեռքէն ապառնու: Համարք թէ հրա-նէն զրկուած զօրքերն, որ ի Պինափ յապա-ղած էին զինուորական պիտոյից անուս-կանութեան պատճառաւ, այսօր յառաջ երթալու հրաման ստացան:

«Թէհրան, 3 նոյեմ. — Նոյեմ. 1 թուով Պի-նափն եկած հետագորաց նախկին, Բուրք հրամանատար Ապու-իւ-Կաւաբը 3,000 հի-ն ծկալաօրաց և 2,000 հետեւակաօրաց հետ թէհրան գտնէն անդին քաշուած է: Նո-րէն 7 վաշտ հետեւակաօր և 1,000 հի-ն ծկալաօրաց այսօր թէհրանէն ձախալ կան Բրդական արշաւանաց վայրերն երթալու: Համարք Բուրք Շէյխ Սա-տըր լրացիւր կը շարունակէ դէնք և ուղղմամբէրը զրկել իւր բանակակիցներէն, որ է ի հայրիկման: Բայց Բուրք զիջող միջև անհամաձայնու-թիւնը կը տիրեն, և Լամիդ աղան յայնձն չառաւ: Կարեւորի վրայ քալել:

«Թէհրան, 5 նոյեմ. — Շէյխ Սա-տըրի ա-ռաջնորդութեան ներքե գտնուող Բրդա-կան զունդ մը Նոյեմբեր 3-ին Ուրմիւրէն քանի մը մղոն հեռի Պարսիկ զօրքն յար-ժուեցաւ, և յետոյ լեռները քաշուեցաւ: Թէհրանէն զրկուած զօրքերն այսօր թը-զանթէփէ կը հասնին: Պաշտամուտը կը ծանուցուի թէ Ապու-իւ-Կաւաբ Պարսիկ Բուրքերէն բաժնուէր է և ապստամբ քըր-զաց հրամանատարութեան մասին միակն թիղըն է Լամիդ Աղան Ուրմիւր Անգը-ընդհանուր հիւպատոս Պ. Ապօթ Կարեւ-հասաւ:

«Թէհրան, 5 նոյեմ. — Թէհրանէն եկած տեղեկութեանց նախկին, Պարսիկան ե-րեք զօրախումբք Բրդաց վրայ յարձակել են, և երկուք Բրդաց յաղթելով, զանոնք ստիպել են Ուրմիւր և Սալմի-Պուլաքի կողմը նահանջել: Պարսկաց երկրորդ զօրախումբը, որ Ահմադ իշխանին հրամանատարութեան ներքե կը գտնուի, միւս երկու զօրախումբը հետ միասնաւ համար յառաջ քալած լի-նելով, (Թէհրանի մէջ) կը կարծուի թէ Բուրքը ամեն կողմ պիտի պաշարուի, և չը պիտի կրնան փախչիլ:

Երբորեալ հետադարձն կը տեսնուի թէ Լամիդ Աղային սպանման և Շէյխ Սա-տըրի յաղթի Բրդական վրայ յարձակելու զին-վարութեան լուրը, զոր Միւթէր հրամա-նարկած էր, անհիմն է, Բրդական պար-տութեան զրոյցներն ալ այսպէս մանրա-նորոգել կը ստուգուին: Բայց ինչպէս կը տեսնուի, ցարդ անդի չէ ունեցող վճառ-կան ձախաւորման: Բայց, որ Շէյխ Սա-տըր յաղթ է ընկերաց զօրութիւնն զգայի կերպիւ տկարացելու:

Մին ամենք Պարսիկան հոգուն վրայ տեղի կունենան, կերել թէ Օսմանեան իշ-խանութիւնը պարտաւ չեն կրնար: Երբորեալ մեզ զրկուած ընդարձակ նամակ մը, զոր վաղը (շաբաթ) կը հրատարակենք, կարե-ւոր տեղեկութիւններ կը պարունակէ այս անգամնաւ: Կիմանաւոր թէ, վանայ հրա-մանաւոր Սամիհ փաշային զիտորութեանց վրայ, որ կը գտնաւորէ թէ Բրդական ապստամբութեան դէմ պէտք եղած զօր-շական միջոցները ձեռք առնելու համար ըստ բաւականին ոչ զօրք ունի և ոչ զը-րան, կարելին, իրենցալէն, Բարքերէն և ճիւղալէքերէն բազում զօրք ձախալ կել-ր են դէպ ի վան երթալու համար, ուր 30 վաշտ Օսմանեան զօրաց բանակ մը պիտի համախմբի եղեր: Պէտք եղած դրան ալ

հաւաքելու վրայ է եղեր: Երբեք որ յետագայ անորոշութիւնը ի դէպ ժամու պիտի զործադրուին, որպէս զի ապստամբ և պարտաւ Բրդաց Օսմանեան հոգը միա-նելը կարենայ արգելուի:

Վ.հ. Սուլթանի Օսմանիէի երկրորդ պատանաշանը շեղահեց հետագայ և թըզ-թախարութիւնաց վերադասու իրգէթ է-Ֆէնուիին:

Վաղըթ իւր այս առաւտեան թուով կը ծանուցանէ թէ Տուլիսիոյ խնդրոյն համար երկու կողմն նշանակեալ պատու-րանքին ընտրալի մէջ բանակցութեան սկսել են:

Երկուրն սկսեալ, տեղութեան բոլոր պաշտօնատարաց ամսական մը կը վճարուի: Վաղըթ իւր այս առաւ թուով կը հաստատէ թղթատարական բարեկարգման լուրը՝ զոր քանի մ'օր առաջ Սթան-պուլ հրատարակած էր նուազ բացայայտ կերպիւ: Վաղըթ կը ծանուցանէ թէ Պե-տական խորհրդոյ առջև քննուած նոր կանոնադրոյն համաձայն ցամաքով տեղու-թեան երկիրներուն ամեն կողմը զրկուած նամակներէն և այլ զրուկիւններէն ընդ-հանուր կերպիւ երկրորդ դուռը պիտի առնուին: Կովու ձախալ ծովագերեալ քա-ղաքները զրկուածներէն քառասունական փալատ Ալիքն թէ, հետաւորութեան համեմատ թղթատարական ծախքը չը պի-տի աւելցանայ: Երբ յուսար որ այս լուրն ի մօտոյ պաշտօնապէս կը ստուգուի, զի յայնձնաւ տարակոյս չը կայ թէ Սթ Ռո-լանտ շիլի թղթատարական փոփոխու-թեան բարիքները, զորս Եւրոպացիք չա-տոնց կը փայլեն, մեր երկրին բնակիչներն ալ փայլելու կարող պիտի լինին:

(Մասիս)

ՖԻՆԱՆՍԱՄ

Լրագիրները մէջ կարողութեան հետեւալ տեղեկութիւնները:

Ֆրանսական սենատի նոյեմբերի 16-ի նիստի ժամանակ օրինական շնորհք մե-րգաւոր էր Ֆրանսական կառավարու-թեանը երկրապահութեան մէջ պապի վերաբերութեամբ և կառավարութեան քա-ղաքականութիւնը Ֆրանսիայի համար կորս-տաւոր անուանեց: Սենատի ձախակողմեան տեսիցութեան անդադ լաւագէ նշանակ-յարձակում էր միջխորութեան բռնած ընթացքի վրա և պնդում էր, որ կաթոլիկ միաբանութիւնները օրինաւոր կերպով ընդ-դիմադրեցին կառավարութեանը և որ նը-րանց փարսեւը անկարգութիւն չէ կարե-թի համար: Միջխոր-նախագահ Ֆրերի պատասխանելով սենատի այդ անդամներին, որ անդիմանալի են մի կառավարութիւն չէ յայտնեց, թէ կառավարութիւնը պէտք է հսկէ, որ եկող նոր սերունդը այնպէս կրթի, որ յարգէ օրէնքները և այժ-ման հիմնարկութիւնները: Բիւֆէ պահան-ջեց, որ սենատը իր անբաւականութիւնը յայտնի կառավարութեանը, բայց որովհ-հետեւ մեծամասնութիւնը վճռեց անցնել հասարակ օրակարգի զօրքերին, ուրեմն մարտի հրամանագրի մասին վիճաբանու-թիւնները վերջացրած կարելի է համարել:

Փարիզի կոնսերվատորիայի մասին լրա-գիրներին գրում են հետեւեալ: Կոնսեր-վատորիայի մէջ ընդունում են 22 տարե-կանից ոչ մեծ իւրաքանչիւր երիտասարդ, երբեք որ մեծ կարողանայ երաժշտութեան տեղաւայի քննութիւնը տալ: Երեցցողու-թեան պրոֆեսորները ընդամենը ութ են և իւրաքանչիւր նրանցից 15 երեւեալ ա-

շակերտներ ունի: Կոնսերվատորիայի մէջ աւարտողները այնքան վատ են լինում պատրաստված, որ անխորոյ են խոյն գործ սկսել: Երկրներէց նրանք, որեւէ կարող են մտնել որ և է խմբի մէջ, առաջ պէտք է թղթաւորութիւն ինքնին, Grand Opera-ի և Opera Comique-ի զերե-տօրներէց: Այդ թատրոնները զրկելուց իրաւունք ունեն կրկն տալ իրանց բնիկ վրա երկու տարի շարունակ կոնսերվատու-րիան աւարտող իւրաքանչիւր երիտասարդի:

Ինչպէս միւս քաղաքները, նոյնպէս էլ Փարիզը լաւ երգիչներ պակասութիւն է գգում: Կոնսերվատորիան չէ լրացնում այդ պակասութիւնը: Փարիզի ամենայն երգիչ-ները օտարազգիներ են:

Ն.Ն.Ն.

„Новое Время“ լրագրի մէջ տպված է հետեւալ թղթաւորութիւնը լեզուով: Դուրեմի մէջ հրատարակվող լրագրին-րէջ մէջ ստորագրութիւն բաց արեց Պար-նիկ և նրա ընկերները դատաստանական գործի ծախսերը հոգալու համար: Այդ ստորագրութիւնը մի օրվայ մէջ 168 ֆունտ ստերլինգ տուեց: Ուրեմն թէպէտ Անգլիայի մէջ դատաստանական գործավարութիւնը չափաւոր լինող է նստում, այնու ամե-ն նայելու թէ Պարնիկ և թէ կալուածական միութեան միւս անդամները զրամական պակասութիւն չեն ունենայ: Մի մեծ մի-տնից ժամանակ Պարնիկ յայտնեց, որ կա-ռավարութիւնը մտադրել է որքան կարելի է յետաձգել իր անդամական կալուածական միութեան անդամների դատաստանական գործը: Եթէ այդ լուրը ճիշդ է, ուրեմն կառավարութիւնը, Պարնիկի կարծեքով, կամենալ է, որ թէ ինքը և թէ իր անդա-կան միւս ներկայացուցիչները պարզապէս մէջ չը մասնակցեն պարամենտի աշխ-տանքներին, երբ կը սկսի իր անդամական կա-լուածական վերաորոգութիւնների հայեց-քննելը:

Պարնիկ դատաստանական հրաւերը ասա-ցաւ ամերիկական, New-York-Herald-ի լրա-գրի թղթաւորութիւնը: Երբ այդ գործի մասին նրանց մէջ խօսակցութեան բացեցաւ, Պարնիկ մեկնեց, թէ մեղադրակն գործը բաղկացած է 19 կէտերից, որոնց նպատակն է փնտել իր անդամական ցոյցին աշխարհի սուսը, որին իր անդամական աղ-գարանութեան իսկական դրութիւնը յայ-տնի չէ: Մեղադրական գործը կարելի էր ծիծաղելի համարել, եթէ նա չար նպա-տակ չունենար: Այդ գործը ցոյց է տալիս, որ անդիմանալի են մի կառավարութիւն չէ կարող ազնուաբար և բարեխղճաբար վե-րաբերվել իր անդամական նշանաւոր հարցե-րին: Անգլիական կառավարութիւնը ձգտում է ցոյց տալ, որ նա կառավարում է իրան-դան նահանգաւորական սկզբունքներով: Սահմանադրական կառավարութիւնը այն ժամանակ է լինում, երբ կառավարութիւնը կառավարվածների համաձայնութեամբ է կառավարում, երբ կառավարութեան անդա-մները վարում են իրանց պաշտօնները: Երբ անհամաձայն, որ նրանք ներկայացնում են ժողովուրդի մեծամասնութեան ցանկե-րութիւնները և ձգտումները: Կրկնական եր-բեք չէ կառավարվել ազգաբնակչութեան ցանկութեան համեմատ Պարնիկ գտնաւոր-վում էր, որ անգլիական մեծութիւնը շարու-նակ վատ մեղութիւն է տալիս իր անդա-մի մէջ պատահած բոլոր գործերին: Իր